

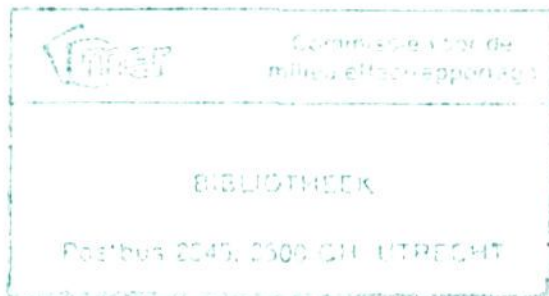
Hoogspanningsverbinding Noorwegen - Nederland

Startnotitie MER

31 mei 1995*

N.V. Samenwerkende
elektriciteits-produktiebedrijven
Utrechtseweg 310
Postbus 575
6800 AN Arnhem
Telefoon 085-72 11 11

Hoogspanningsverbinding Noorwegen - Nederland

Startnotitie MER

31 mei 1995*

* Deze versie bevat als bijlagen de brieven d.d. 95-06-13 waarmee de N.V. Sep de startnotitie aan de bevoegde gezagen heeft aangeboden. Tevens is een storende typefout op blz. 12 hersteld.

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	1
2	Uitgangspunten	3
2.1	Aanleiding	3
2.2	Beleidsuitgangspunten	3
2.3	Doelstelling	5
3	Voorgenomen activiteit en alternatieven	6
3.1	Inleiding	6
3.2	Voorgenomen activiteit	6
3.3	Voorkeurstracé	8
3.4	Alternatieven en varianten	10
4	Milieu-aspecten	12
4.1	Beschrijving huidige situatie en autonome ontwikkeling	12
4.2	Milieu-effecten	12
5	Besluitvorming	14
5.1	Te nemen besluiten	14
5.1.1	Primaire besluiten	14
5.1.2	Uitvoeringsvergunningen	14
5.2	M.e.r.-plichtige besluiten	15
5.3	M.e.r.-procedure	15

BIJLAGEN

Aanbiedingsbrieven ex artikel 7.12 Wet Milieubeheer

1 Inleiding

De N.V. Samenwerkende elektriciteits-productiebedrijven (Sep) bereidt de aanleg voor van een hoogspanningskabel tussen Nederland en Noorwegen (zie figuur 1). Het is de bedoeling de kabel door de Waddenzee te leggen en aan te sluiten op het hoogspanningsstation Eemshaven.

Voordat de kabel kan worden aangelegd, moeten verschillende overheidsbesluiten worden genomen. Een deel van de besluiten over de aanleg van de kabel door het Wad, is MER-plichtig op grond van de gezamenlijke MER-verordening van de provincies Friesland, Groningen en Noord-Holland. Dat wil zeggen dat Sep voor het aanvragen van vergunningen e.d. een milieu-effectrapport (MER) moet opstellen, waarin de mogelijke milieugevolgen van de voorgenomen activiteit worden aangegeven.

Het doel van een MER is om de milieugevolgen te onderzoeken en weer te geven om zo te kunnen dienen als hulpmiddel bij de besluitvorming van de overheden over aangevraagde vergunningen e.d.

Deze startnotitie is het begin van de milieu-effectrapportage en heeft tot doel een ieder te informeren over de voorgenomen activiteit. De startnotitie gaat in op:

- de uitgangspunten voor het project
- de voorgenomen activiteit en alternatieven
- de milieu-aspecten
- de besluiten die de overheden zullen moeten nemen.

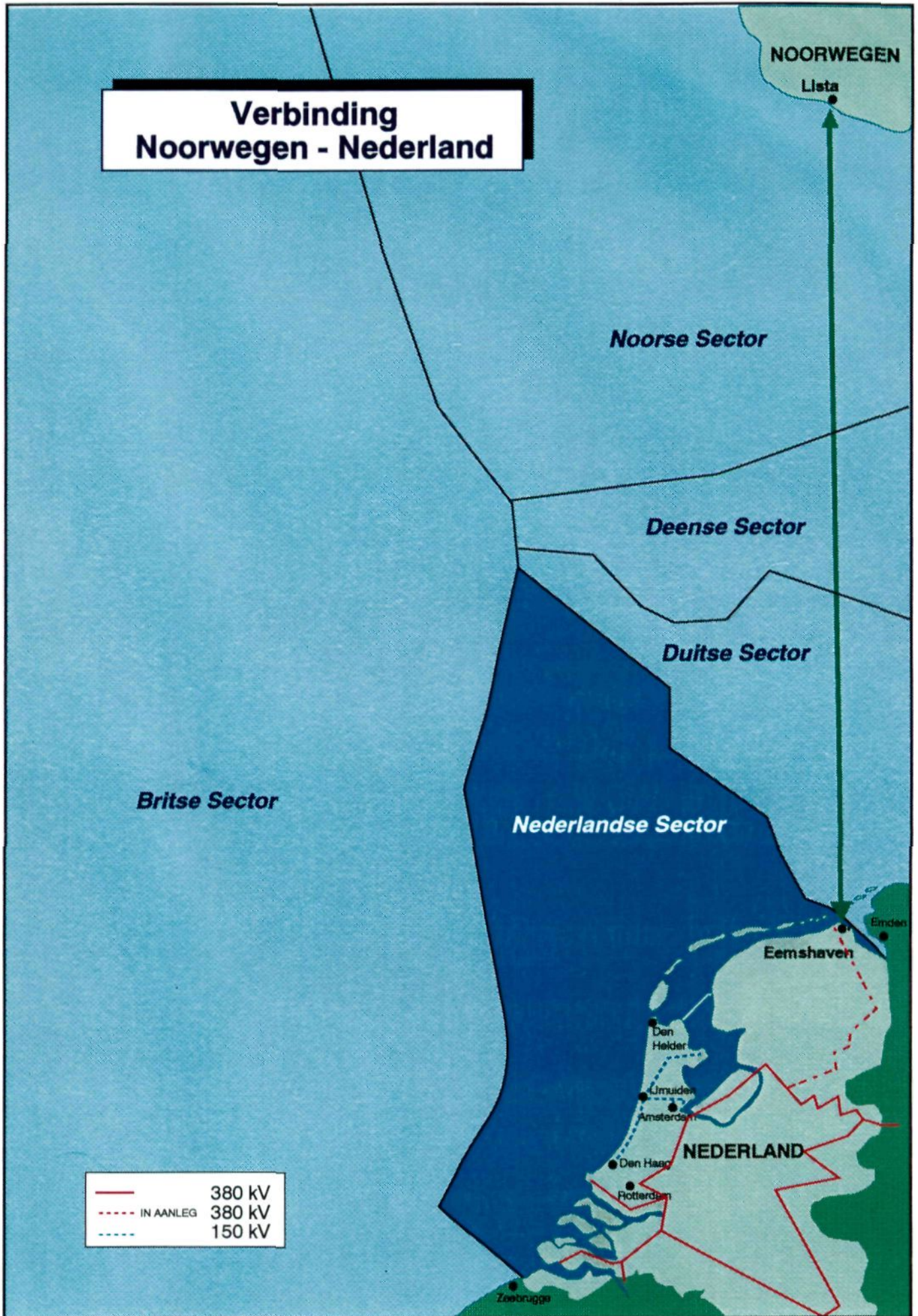
Op basis van deze startnotitie is er voor een ieder de gelegenheid om met een inspraakreactie aan te geven welke onderwerpen in het MER aan de orde moeten komen.

Vervolgens zullen door het bevoegd gezag richtlijnen worden vastgesteld voor de inhoud van het MER.

Op basis van deze richtlijnen wordt het MER door Sep geschreven. Zodra het MER klaar is wordt het bekendgemaakt en vindt er opnieuw inspraak plaats. Een ieder kan dan aangeven in hoeverre het MER een goed inzicht geeft in de te verwachten milieu-effecten. Daarna kan de besluitvorming plaatsvinden. In hoofdstuk 5 van deze startnotitie wordt uitgebreid op de procedure ingegaan.

FIGUUR 1

Verbinding Noorwegen - Nederland

2 Uitgangspunten

2.1 Aanleiding

De Noorse elektriciteitsproductie is geheel gebaseerd op het gebruik van waterkracht. Het gaat daarbij hoofdzakelijk om waterkrachtcentrales met spaarbekkens. Door de grote opslagcapaciteit van het waterkracht-productiesysteem beschikt Noorwegen gedurende perioden met normale neerslag over een overschot aan (bruikbare) waterkracht-energie.

Een hoogspanningsverbinding met Nederland maakt het mogelijk een deel van deze waterkracht-energie in Nederland te benutten. Deze elektriciteit komt in de plaats van elektriciteitslevering door thermische centrales in Nederland. Door afspraken te maken over gegarandeerde elektriciteitsleveringen is het mogelijk met minder nieuw productievermogen in Nederland te volstaan.

Daarnaast kan met zo'n verbinding ook elektriciteit uit Nederland aan Noorwegen worden geleverd. Door de grote opslagcapaciteit van het Noorse waterkracht-productiesysteem beschikt Noorwegen namelijk niet alleen over een grote flexibiliteit ten aanzien van de momenten van levering van elektriciteit aan Nederland maar ook ten aanzien van het ontvangen van elektriciteit uit Nederland. Deze mogelijkheid is voor Sep van belang, onder meer omdat daardoor de regelbaarheid van het Nederlandse productiepark kan worden vergroot. Door in de nachturen elektriciteit aan Noorwegen terug te leveren kan ook een bijdrage worden geleverd aan de inpassing van (minder flexibel) warmtekracht vermogen in Nederland.

Met een dergelijk samenspel tussen het Noorse en het Nederlandse productiesysteem zijn zodoende aanzienlijke economische en milieu-voordelen te behalen.

2.2 Beleidsuitgangspunten

Bovenstaande was voor Sep aanleiding om in 1991 met het Noorse elektriciteitsbedrijf Statkraft een principe-overeenkomst te sluiten over elektriciteitsleveringen tussen Nederland en Noorwegen.

Vervolgens is in het Elektriciteitsplan 1993-2002 besloten tot de aanleg van een hoogspanningsverbinding tussen Nederland en Noorwegen die gereed moet zijn in 2001 en waarbij de verbinding aan Nederlandse zijde aan het hoogspanningsnet wordt gekoppeld in het Station Eemshaven.

Dit Elektriciteitsplan is op 23 december 1992 door de Minister van Economische Zaken goedgekeurd.

Het besluit in het Elektriciteitsplan 1993-2002 betrof een voorlopig besluit dat verplicht tot de voorbereidende maatregelen die nodig zijn voor een tijdige realisering van de verbinding.

Inmiddels is aan dit project verdere uitwerking gegeven. Zo is tussen Sep en Statkraft op 31 januari 1994 een Power Exchange Agreement gesloten.

Naar aanleiding hiervan heeft de Minister van Economische Zaken, op grond van art. 35 van de Elektriciteitswet, op 18 april 1994 toestemming verleend aan Sep voor de import van elektriciteit uit Noorwegen.

Deze toestemming heeft er toe geleid dat in het Elektriciteitsplan 1995-2004 definitief is besloten tot de aanleg van de hoogspanningsverbinding tussen Noorwegen en Nederland. Besloten is daarbij, dat:

- de verbinding zal worden uitgevoerd als een gelijkspanningskabel met een spanningsniveau van circa 450 kV en een transportcapaciteit van 600 MW
- de verbinding aan de Nederlandse zijde van het hoogspanningsnet wordt gekoppeld in het hoogspanningsstation Eemshaven, waarbij ter plekke een converter station wordt gebouwd om de aansluiting op het wisselspanningsnet tot stand te brengen
- de verbinding voor operationeel gebruik gereed dient te zijn op 1 oktober 2001.

Het Elektriciteitsplan 1995-2004 is op 11 juli 1994 door de Minister van Economische Zaken goedgekeurd.

Daarbij is door de Minister het volgende opgemerkt:

"Naar mijn mening is waterkracht een vorm van duurzame energie die in het algemeen als zeer milieuvriendelijk wordt beschouwd. Import van waterkracht draagt ook bij aan verdere diversificatie van de brandstoffen inzet. Het contract met Noorwegen biedt bovendien de mogelijkheid van uitwisseling van stroom met Noorwegen, onder meer tijdens droge periodes daar. Dit kan leiden tot kosten reductie in ons land. Daarnaast kan de inpassing van warmtekrachtvermogen in ons land hierdoor verbeterd worden. Uiteraard beseft ik dat het transport consequenties voor het milieu kan hebben. Daarbij denk ik in de eerste plaats aan het transport door de Waddenzee. Het spreekt voor zich dat, conform ook de opvatting van de Rijks Planologische Commissie/Rijks Milieuhygiënische Commissie, bij de tracébeplanning de PKB Waddenzee in acht dient te worden genomen. Daarbij zullen de milieu-effecten via een milieu-effectrapportage in beeld worden gebracht. Uiteraard zal daarbij ook inspraak van alle belanghebbenden aan de orde zijn."

In het Tweede Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SEV), dat onder meer als toetsingskader dient voor de Minister van Economische Zaken bij de goedkeuring van Elektriciteitsplannen, is de hoogspanningsverbinding van Nederland naar de Eemshaven al eerder opgenomen.

De Nota Waddenzee, waarin ook het beleid is verwoord dat voortvloeit uit internationale afspraken over de Waddenzee, impliceert dat bij de aanleg van de hoogspanningsverbinding tussen Nederland en Noorwegen het "afwegingskader" van de Nota Waddenzee gerespecteerd dient te worden. Het tracé en de wijze van uitvoering dienen zodanig te worden gekozen dat het effect van de ingreep voor het Wadden-ecosysteem zo gering mogelijk is.

Het in de Nota Waddenzee opgenomen afwegingskader omvat onder meer:

- het aantonen van de maatschappelijke noodzaak dat de activiteit in de Waddenzee moet plaatsvinden (translocatie beginsel)
- het gebruikmaken van de best beschikbare informatie omtrent de te verwachten gevolgen van de activiteit op met name het natuurlijk milieu van de Waddenzee
- het gebruik van tenminste de best uitvoerbare technieken ter voorkoming/beperking van negatieve milieu-effecten
- compensatie van blijvende of tijdelijke aantasting van de natuurwaarde van de Waddenzee.

Door de drie Waddenprovincies (Noord-Holland, Friesland en Groningen) is in 1995 het Interprovinciaal Beleidsplan Waddenzeegebied vastgesteld. In dit plan is aangegeven dat het beleid met betrekking tot hoogspanningsleidingen in de Waddenzee overeenkomt met het beleid van de rijksoverheid.

In het streekplan van de Provincie Groningen (1995) wordt aangegeven dat de aanlanding van waterkracht-elektriciteit goed past in de ontwikkeling van de Eemshaven als energiehaven en wordt de aanleg van de hoogspanningsverbinding in de Waddenzee mogelijk geacht. Daarbij wordt een nadrukkelijke voorkeur uitgesproken voor bundeling met andere claims van infrastructurele aard (bijvoorbeeld vaarroutes).

Het streekplan van de Provincie Friesland verwijst voor het beleid voor het Waddenzeegebied naar het bovengenoemde Interprovinciaal Beleidsplan Waddenzeegebied.

In het MER zal aan deze en overige relevante uitgangspunten van zowel nationaal, provinciaal als gemeentelijk beleid aandacht worden besteed, waarbij ook wordt aangegeven hoe met de gegeven randvoorwaarden zal worden omgegaan.

2.3 Doelstelling

Het doel van de voorgenomen activiteit kan worden omschreven als:

Het aanleggen van een rechtstreekse gelijkstroom hoogspanningsverbinding van Noorwegen naar het hoogspanningsstation Eemshaven van het Nederlandse 380 kV koppelnet.

Het MER richt zich op de doorkruising van de Waddenzee door de kabel. Daarbij zijn de vragen aan de orde welk tracé het beste is en hoe de kabel het beste kan worden aangelegd, gelet op:

- de natuur- en milieuwaarden van de Waddenzee
- het overige gebruik van de Waddenzee (scheepvaart, visserij e.d.)
- de goede werking van de kabel

3 Voorgenomen activiteit en alternatieven

3.1 Inleiding

Hieronder worden de kabel en de wijze waarop deze wordt aangelegd beknopt beschreven. Ook wordt ingegaan op het voorkeurstracé (paragraaf 3.3), de tracé-alternatieven en uitvoeringsvarianten (paragraaf 3.4).

3.2 Voorgenomen activiteit

De verbinding

De gelijkstroom (HVDC, high voltage direct current) verbinding tussen Nederland en Noorwegen zal bestaan uit twee converter stations (één in Noorwegen en één in Nederland) en de hoogspanningsverbinding daartussen. Naar het zich thans laat aanzien zal voor de verbinding door de zee een zogenaamde massa geïmpregneerde kabel worden toegepast. Zo een kabel zal een doorsnee van ca. 15 cm hebben en een gewicht van 50-60 kg per meter (zie figuur 2). Bij het MER zal worden nagegaan of, onder meer uit oogpunt van milieu, ook andersoortige kabels voor toepassing in aanmerking komen.

De verbinding zal met één kabel (enkelpolig) worden uitgevoerd waarbij de retourstroom via de zee(bodem) verloopt.

Hiervoor zal aan zowel de Noorse als de Nederlandse kant van de kabel een elektrode worden gerealiseerd. De elektrode bestaat uit een metalen ring, of uit een ring van roosters, van enkele honderden meters lang. De elektrode die aan de Nederlandse zijde van de verbinding is voorzien, zal buiten de Waddenzee worden gerealiseerd.

De verbinding tussen de elektrode en het converter station wordt gevormd door een kabel met een doorsnede van ca. 10 cm. Deze kabel wordt op een veel lager spanningsniveau bedreven (ca. 10 kV).

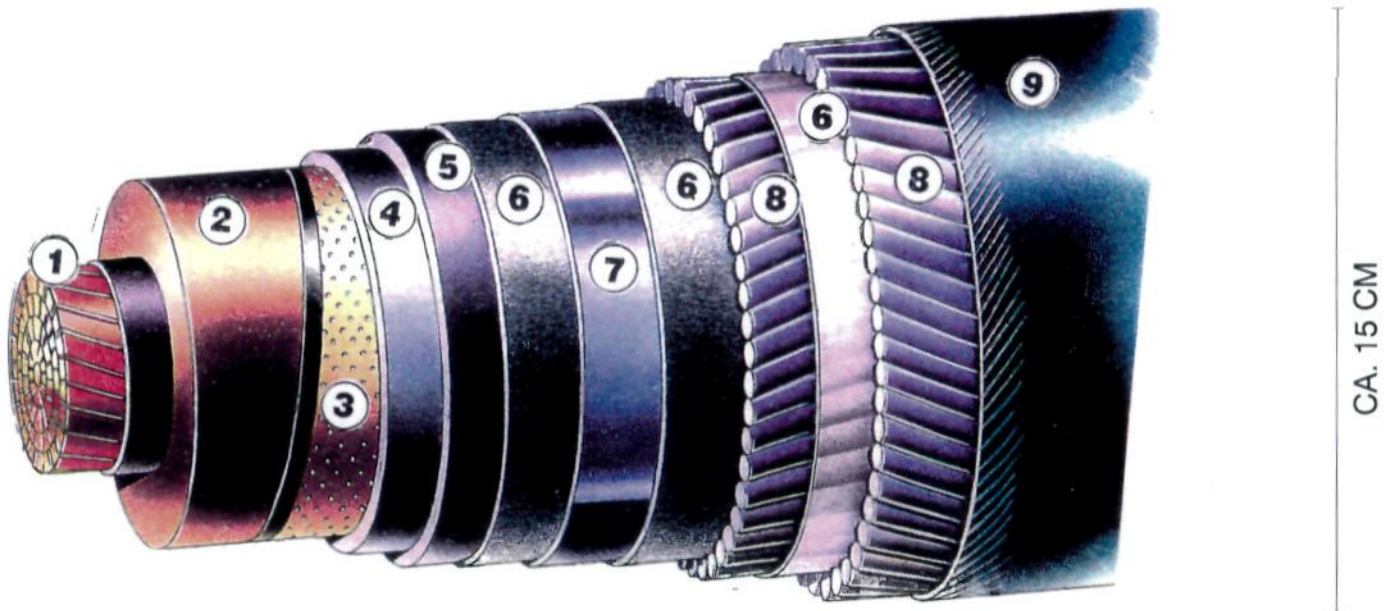
Op het moment van opstelling van deze startnotitie wordt er vanuit gegaan dat het converter station op het industrieterrein van de Eemshaven zal worden gebouwd, naast de hier aanwezige schakel- en transformatorstations.

Elders in de wereld aangelegde enkelpolige verbindingen zijn na verloop van tijd alsnog tot dubbel-polige systemen (twee kabels) uitgebouwd. Bij de tracering en in het MER zal met deze eventuele ontwikkeling rekening worden gehouden.

De aanleg

Om de kans op schade aan de verbinding te beperken wordt de kabel ingegraven en worden voorzieningen getroffen bij kruisingen met bestaande leidingen en kabels.

De veilige diepteligging van de kabel zal langs de route variëren en is onder meer afhankelijk van de morfologische omstandigheden, visserij-activiteiten en het aantal scheepvaart bewegingen. Afhankelijk van de vereiste diepte kunnen verschillende technieken worden gebruikt om de kabel te leggen.

DOORSNEDE HDVC - ZEEKABEL

1. Koperen geleider
2. Olie geïmpregneerde papierisolatie
3. Halfgeleidende laag
4. Loodmantel
5. Polyetheen mantel
6. Vulmateriaal
7. Staalbandage
8. Stalen bewapening
9. Polypropyleen buitenmantel

Het leggen van de kabel op zee geschiedt met speciale schepen. Daarmee kan per keer ongeveer 7000 ton kabel worden vervoerd. De circa 540 km tussen Nederland en Noorwegen moet in vier tot vijf secties gelegd worden. De totale legtijd is ongeveer vier tot zes maanden. Het leggen van de kabel in de Waddenzee zal niet meer dan circa twee maanden vergen.

Gedurende de leg-activiteiten zijn er restricties voor de scheepvaart, het ankeren van schepen en visserij-activiteiten. Tijdens de aanlegfase zullen schepen, apparatuur en mensen operationeel zijn om de kabels te installeren volgens van te voren vastgelegde procedures.

Gebruik en beheer

De tijdens het gebruik en beheer van de verbinding eventueel vanuit milieuoogpunt van belang zijnde activiteiten hebben vooral betrekking op inspecties, onderhoud en reparaties.

3.3 Voorkeurstracé

Om de voorkeursroute voor de kabel door de Waddenzee te bepalen heeft Sep een globale verkenning uitgevoerd, waarbij is vastgesteld welke gebieden uit oogpunt van natuur en milieu gemeden dienen te worden.

Geconcludeerd is, dat de meest geschikte tracés gevonden kunnen worden in de vaarroutes. Nabij het hoogspanningsstation Eemshaven gaat het dan om:

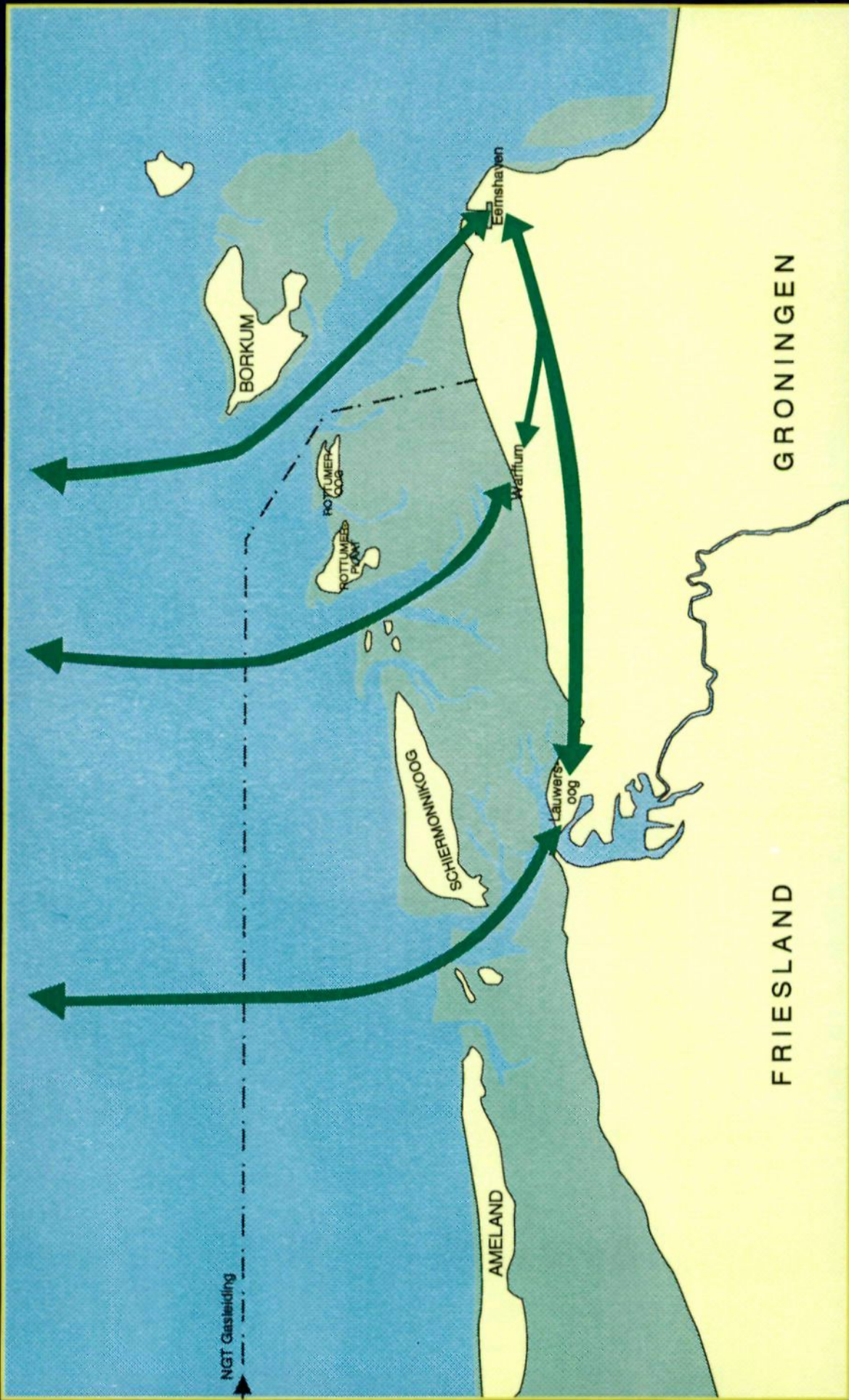
1. de vaarroute in de Zoutkamperlaag naar Lauwersoog, en dan over land naar de Eemshaven
2. de Zuid-Oost Lauwers naar Warffum (F3-buisleidingen-aanlanding) en dan over land naar de Eemshaven
3. de vaarroute in de Oude Eemsgeul direct naar de Eemshaven

In figuur 3 zijn de tracés globaal weergegeven.

Deze tracés zijn globaal vergeleken ten aanzien van:

- milieu aspecten (natuur- en stiltegebieden, marine-vegetatie, rustgebieden voor fauna)
- lengte van de route (offshore en on-shore)
- noodzakelijke graafwerkzaamheden
- morfologie
- constructie
- aanwezige obstakels
- kosten
- risico's / betrouwbaarheid.

Uit de globale vergelijking komt naar voren, dat de vaarroute naar Lauwersoog de voorkeur verdient.

Tracé-alternatieven

Een tracé van de kabel naar Lauwersoog vraagt weliswaar de langste route over land om naar de Eemshaven te komen maar lijkt, voor wat betreft de kruising van de Waddenzee, zowel uit oogpunt van natuur en milieu als uit oogpunt van kosten, het meest aantrekkelijk.

Daarbij spelen de volgende overwegingen een rol:

- deze route vraagt de minste baggeractiviteiten. De verstoring door werveling en vertroebeling van het water en de verstoring door de aanwezigheid van baggerschepen is daarmee het kleinst
- *de route bundelt niet alleen met scheepvaart maar, in tegenstelling tot de andere genoemde tracés, ook met andere kabels en leidingen zodat versnippering wordt voorkomen*
- de dynamiek van de Lauwersoogroute is in vergelijking met de Eemshavenroute aanmerkelijk minder, waardoor de kans dat de kabel in de loop der tijd opnieuw ingegraven moet worden het kleinst is
- het Warffum-tracé gaat door een relatief kwetsbaar deel van de Waddenzee.

Het Lauwersoog-tracé wordt derhalve in het MER als voorkeurstracé aangemerkt.

3.4 Alternatieven en varianten

Tracé-alternatieven

In het MER zullen de volgende tracé-alternatieven worden beschouwd:

- aanlanding bij Eemshaven
- aanlanding bij Warffum
- aanlanding buiten de Waddenzee aan de Hollandse westkust.

Het laatstgenoemde tracé-alternatief wordt beschouwd als uitvloeisel van het in de nota Waddenzee beschreven afwegingskader, met name van het translocatie-beginsel (zie ook par. 2.2). Op het tijdstip van schrijven van deze startnotitie is nog niet vastgesteld welke de meest gereede plekken zijn voor aanlanding op de westkust en aansluiting van de verbinding op het hoogspanningsnet aldaar.

Het voorkeurstracé en de tracé-alternatieven zullen in het MER met dezelfde nauwkeurigheid worden beschreven.

Uitvoeringsvarianten

Voor de wijze van aanleg bestaat nog geen voorkeur.

In het MER zal aandacht worden besteed aan mogelijke varianten bij de uitvoering. Gedacht kan worden aan:

- wijze van ingraven van de kabel
- de bij de aanleg te hanteren technieken
- het tijdstip van het leggen van de kabel in de Waddenzee

- eventuele maatregelen met betrekking tot de geluidproductie van het leg/onderhoud-schip
- landgedeelte kabel bovengronds of ondergronds aanleggen
- het tijdstip van leggen van een eventuele tweede kabel.

Het doel van de beschouwing van dit laatste punt, het tijdstip van leggen van een eventuele tweede kabel, is om vast te stellen of, en zo ja in welke mate, aspecten van natuur en milieu in het geding kunnen zijn bij eventuele toekomstige besluitvorming over uitbouw van het nu voorziene enkelpolige systeem naar een dubbelpolig systeem, met twee kabels.

Meest milieuvriendelijk alternatief

In het MER zal aandacht worden besteed aan de uitwerking van het meest milieuvriendelijk alternatief. Dit alternatief is de combinatie van het meest milieuvriendelijke tracé met de meest milieuvriendelijke uitvoering.

Nul-alternatief

Het nulalternatief als zijnde het niet realiseren van de kabel is, gezien de genomen besluiten in het Elektriciteitsplan 1995-2004 (zie par. 2.2), niet een reëel in beschouwing te nemen alternatief. De beschrijving van de huidige situatie en de autonome ontwikkeling van de Waddenzee zullen in het MER worden beschreven. Deze beschrijvingen dienen als referentie voor de beoordeling van de milieu-effecten van de kabel.

4 Milieu-aspecten

4.1 Beschrijving huidige situatie en autonome ontwikkeling

De bestaande toestand van het milieu zal in het MER worden beschreven voor zover van belang voor de beschrijving van de milieugevolgen van de realisatie van de kabelverbinding. In het kader van de autonome ontwikkeling zal de te verwachten milieukwaliteit van het gebied zonder dat wordt overgegaan tot de aanleg van de kabel worden beschreven. Aandacht zal worden besteed aan:

- abiotische aspecten:
bodem, water, geluid, licht en elektromagnetische velden
- biotische aspecten: (micro)flora en -fauna en ecologie
- visserij, recreatie, transport e.d.

4.2 Milieu-effecten

De Waddenzee zal het studiegebied van het MER zijn. Effecten van de aanleg van de kabel buiten het studiegebied, die gevolgen hebben in het studiegebied, zullen worden meegenomen. Het studiegebied van de milieu-effecten is afhankelijk van de verwachte effecten en zal derhalve per milieu-aspect kunnen verschillen. In dit verband zal de aandacht in het MER bijvoorbeeld ook uitgaan naar de spijlabanken direct ten noorden van de Waddeneilanden.

Ook zal aandacht worden besteed aan de effecten van de kabel op gebieden die vanwege kwetsbaarheid een bijzondere status hebben, zoals de gebieden aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet en het nationaal park Schiermonnikoog.

De nadruk ligt op eventuele onomkeerbare effecten van de aanleg van de kabel.

Milieu-aspecten die samenhangen met het leggen en eventueel repareren van de kabel door de Waddenzee zijn:

- verstoring door de graafwerkzaamheden (tijdelijk);
- geluidproductie van het leg/onderhoud-schip (tijdelijk).

Verder kan het tijdstip van het leggen van de kabel van belang zijn in verband met perioden waarin de natuur van de Waddenzee extra gevoelig is (b.v. broedperiodes).

Er komen geen stoffen vrij van de kabel.

Bij het MER zal aannemelijk worden gemaakt dat de Waddenzee gevrijwaard is van eventuele milieu-effecten bij de elektrode.

In het MER zal worden beschreven of de aanwezigheid van de kabel van betekenis is voor het scheepvaartverkeer in de Waddenzee; met name voor de veerverbinding met Schiermonnikoog en de visserij.

Rondom de kabel zullen magnetische velden optreden. De aard van deze magnetische velden is vergelijkbaar met die van het aardmagnetisch veld: niet wisselend. Afhankelijk van de kabel-oriëntatie zal nabij de kabel, in ondiep water, enige kompasdeviatie mogelijk zijn bij schepen, voor zover deze nog zijn uitgerust met een magnetisch kompas. Grotere schepen gebruiken doorgaans niet-magnetische navigatie-systemen die niet door het magnetisch veld beïnvloed kunnen worden. In het MER zal worden nagegaan of de magnetische velden van belang zijn voor vissen.

Met name door ankers van schepen of visnetten kan schade aan de kabel ontstaan. Reparatie van de kabel zal dan nodig zijn. Met dit aspect zal bij de tracering van de kabel rekening worden gehouden. Voorts zal de kabel met het oog daarop in de bodem worden ingegraven.

Indien een schip het breken van de kabel veroorzaakt is er geen gevaar omdat in dat geval de stroom automatisch wordt afgeschakeld.

Voor zover relevant voor de besluitvorming zal aandacht worden besteed aan de effecten van de kabel op het land.

In het MER zullen bovengenoemde aspecten nader worden uitgewerkt en, zo mogelijk, worden gekwantificeerd.

5 Besluitvorming

5.1 Te nemen besluiten

In de vergunningen voor de aanleg van de kabel door de Waddenzee kunnen twee categorieën van besluiten worden onderscheiden:

1. de "primaire besluiten" waarin in hoofdzaak de vraag aan de orde is hoe de aanleg van de kabel door de Waddenzee binnen de kaders van de Nota Waddenzee kan geschieden, en
2. de "uitvoeringsvergunningen", waarin nadere voorwaarden worden gesteld aan de (technische) uitvoering van het werk.

5.1.1 Primaire besluiten

Gelet op de besluiten die over de hoogspanningsverbinding naar Noorwegen reeds zijn genomen in het Structuurschema Elektriciteitsvoorziening, het Elektriciteitsplan 1995-2004, de Nota Waddenzee, het Interprovinciaal Beleidsplan Waddenzee en de vigerende streekplannen (zie hoofdstuk 2), worden als primaire besluiten beschouwd:

1. de toestemming door de Minister van Economische Zaken aan de Sep voor de aanleg van de kabel door het Wad
2. de eventueel voor de aanleg van de kabel door het Wad noodzakelijke vaststelling van bestemmingsplanwijzigingen door de raden van de gemeenten waar het tracé van de kabel doorheen voert en
3. de eventueel voor de aanleg van de kabel door het Wad benodigde vergunningen van de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij in verband met de status van grote delen van de Waddenzee op grond van de Natuurbeschermingswet (Nb).

5.1.2 Uitvoeringsvergunningen

Voor de daadwerkelijke aanleg zullen diverse vergunningen en ontheffingen moeten worden verkregen. Het gaat hier bijvoorbeeld onder meer om vergunningen op grond van de Scheepvaartverkeerswet, de Rivierenwet, het Baggerreglement, het Rijkszeeweringen reglement en de provinciale verordeningen stiltegebieden.

5.2 M.e.r.-plichtige besluiten

De procedure van milieu-effectrapportage wordt gekoppeld aan de genoemde primaire besluiten. Gelet op m.e.r.-verordening voor het Waddengebied van de provincies Noord-Holland, Friesland en Groningen, kan worden volstaan met het opstellen van een MER voor alléén de toestemming van de Minister van Economische Zaken of alléén de bestemmingsplanwijzigingen. Sep geeft de voorkeur aan het gecoördineerd en gelijktijdig doorlopen van beide procedures met milieu-effectrapportage.

Omdat, naast de toestemming van de Minister van Economische Zaken en de bestemmingsplanprocedures, tevens de Nb-vergunning als primair wordt aangemerkt, vindt Sep het van belang dat het MER ook dient voor de eventuele vergunningverlening door de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.

Deze gecoördineerde aanpak wil zeggen dat er naar gestreefd zal worden dat de inspraak, de besluitvorming en de bezwaar- en beroepsprocedures van de drie genoemde procedures gelijktijdig plaats hebben.

Tegen deze achtergrond heeft Sep de Minister van Economische Zaken, de betrokken gemeentebesturen - dat zijn Dongeradeel, De Marne en Schiermonnikoog - en de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij als bevoegd gezag aangemerkt.

5.3 M.e.r.-procedure

De m.e.r.-procedure gaat van start met het indienen van de startnotitie door de N.V. Sep bij het bevoegd gezag. De startnotitie wordt ter inzage gelegd. Daarbij krijgt een ieder de gelegenheid om in te spreken. De mogelijkheid tot inspraak wordt bekend gemaakt. De Commissie voor de milieu-effectrapportage (Cmer) en de wettelijke adviseurs wordt verzocht advies uit te brengen voor de richtlijnen voor de inhoud van het MER. Hierbij baseren zij zich op de startnotitie en de inspraakreacties. De wettelijke adviseurs zijn in deze m.e.r.-procedure onder meer de directeur Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en de Inspecteur voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne.

Binnen vier weken na het verschijnen van het advies van de Cmer moeten de richtlijnen door het bevoegd gezag worden vastgesteld.

Vervolgens wordt het MER opgesteld. Nadat het MER is afgerond wordt het door de initiatiefnemer formeel ingediend bij het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag beoordeelt het MER op aanvaardbaarheid.

Op het moment dat het MER door het bevoegd gezag is aanvaard kan de inspraakprocedure van start gaan. De mogelijkheid tot inspraak wordt weer bekend gemaakt. Tevens wordt een openbare hoorzitting georganiseerd, waar insprekers hun reacties mondeling kunnen toelichten.

Nadat het MER door het bevoegd gezag is aanvaard wordt tevens een exemplaar van het rapport naar de Cmer en de wettelijke adviseurs gezonden. Het MER wordt vervolgens door de Cmer getoetst op wettelijke eisen, juistheid en volledigheid. Bij de beoordeling worden tevens de inspraakreacties betrokken. Als uitgangspunt voor de toetsing geldt dat het MER voldoende gegevens moet bevatten om tot besluitvorming over te kunnen gaan.

Nadat het toetsingsadvies door de Cmer is uitgebracht kan de besluitvorming conform de procedures van de primaire besluiten worden afgewikkeld.

Omdat één van de tracé-alternatieven door de Eemsmonding voert, waarop Nederland en Duitsland aanspraken maken, wordt het project aangeduid als een activiteit met mogelijke grensoverschrijdende milieugevolgen (par. 7.8 Wet milieubeheer). Hierdoor zal de m.e.r.-procedure voorzien in betrokkenheid van Duitse overheden en belanghebbenden.